

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Dydaktyka języka polskiego: Literatura dla dzieci (ujęcie synchroniczne)

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 18HUMS.18KU.07355.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Historii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Emilia Kledzik, Sylwia Karolak, Beata Gromadzka		
Prowadzący zajęcia	Emilia Kledzik, Beata Gromadzka		
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami literatury dziecięcej i młodzieżowej, ze szczególnym uwzględnieniem jej specyfiki, miejsca w kulturze, w tym – sposobu funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie.
C2	Wzmocnienie przekonania studentów o konieczności interdyscyplinarnego podejścia do tekstów literatury dziecięcej i młodzieżowej (psychologia, pedagogika, metodyka nauczania języka polskiego, nauka o mediach itp.).
C3	Doskonalenie przez studentów umiejętności analizy i interpretacji tekstów z zakresu literatury dla młodego czytelnika.
C4	Kształtowanie u studentów umiejętności wartościowania literatury dziecięcej i młodzieżowej.
C5	Uwrażliwienie studentów na złożoność społecznego funkcjonowania literatury dziecięcej i młodzieżowej (literatura jako narzędzie socjalizacji).

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna specyfikę i zadania literatury dla młodego czytelnika, jej miejsce w kulturze, problematykę odbioru przez niedorosłych czytelników;	D1.W13, D1.W15, HUM_K1_W02, HUM_K1_W06, HUM_K1_W08, HUM_K1_W10, HUM_K1_W14	Raport, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa), Krótka recenzja ustna wybranej/wskazanej pozycji lekturowej w kontekście potrzeb czytelniczych i edukacji.
W2	zna pozycje należące do arcydzieł literatury dziecięcej i młodzieżowej (polskiej i światowej) oraz teksty z literatury najnowszej.	HUM_K1_W02, HUM_K1_W04, HUM_K1_W05, HUM_K1_W08, HUM_K1_W11	Raport, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa), Krótka recenzja ustna wybranej/wskazanej pozycji lekturowej w kontekście potrzeb czytelniczych i edukacji.
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi posługiwać się pojęciami właściwymi dla badań nad literaturą dziecięcą i młodzieżową, szczególnie uwarunkowaniami socjologicznymi, psychologicznymi i pedagogicznymi;	D1.U3, HUM_K1_U06	Raport, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa), Krótka recenzja ustna wybranej/wskazanej pozycji lekturowej w kontekście potrzeb czytelniczych i edukacji.

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	potrafi dokonać analizy i interpretacji arcydzieł literatury dziecięcej w kontekście dziecięcości – z wykorzystaniem narzędzi przyjętych we współczesnej refleksji literaturoznawczej, szczególnie poetyki afektywnej i kognitywistycznej;	D1.U3, HUM_K1_U03, HUM_K1_U04, HUM_K1_U05, HUM_K1_U07, HUM_K1_U09, HUM_K1_U11, HUM_K1_U12	Raport, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa), Krótka recenzja ustna wybranej/wskazanej pozycji lekturowej w kontekście potrzeb czytelniczych i edukacji.
U3	potrafi ocenić, wyszukując informacje z różnych dziedzin (psychologia rozwojowa, pedagogika, kultura masowa itp.), wartość literatury adresowanej do młodego odbiorcy w procesie formacyjnym i w kontekście sprawczości;	D1.U5, D1.U7, HUM_K1_U01, HUM_K1_U03, HUM_K1_U04, HUM_K1_U05, HUM_K1_U09, HUM_K1_U12, HUM_K1_U13	Raport, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa), Krótka recenzja ustna wybranej/wskazanej pozycji lekturowej w kontekście potrzeb czytelniczych i edukacji.
U4	potrafi wykorzystać literaturę dla dzieci w procesie dydaktycznym, w ramach obowiązującej podstawy programowej i w odniesieniu do możliwości poznawczych uczniów.	D1.U1, D1.U2, D1.U4, D1.U6, HUM_K1_U03, HUM_K1_U04, HUM_K1_U14	Raport, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa), Krótka recenzja ustna wybranej/wskazanej pozycji lekturowej w kontekście potrzeb czytelniczych i edukacji.
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa tak dobierać metody pracy, by skutecznie popularyzując wiedzę, rozwijać u uczniów ciekawość i kształtować dobre nawyki kulturalne.	D1.K1, D1.K2, D1.K5, D1.K6, D1.K7, HUM_K1_K01, HUM_K1_K02, HUM_K1_K07, HUM_K1_K08	Raport, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa), Krótka recenzja ustna wybranej/wskazanej pozycji lekturowej w kontekście potrzeb czytelniczych i edukacji.

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Literatura dziecięca i dzieciństwo (interdyscyplinarność studiów nad dzieciństwem, historia dzieciństwa, literatura dziecięca a inne media, rola literatury w rozwoju dziecka).	W1, U3, U4, K1	Ćwiczenia
2.	Literatura dziecięca i młodzieżowa – współczesne kierunki badań nad literaturą dla dzieci i młodzieży. Przegląd najważniejszych metodologii.	W1, U1, U3, U4, K1	Ćwiczenia
3.	Literatura dziecięca i młodzieżowa – w perspektywie odbiorcy. Czytelnik dziecięcy i młodzieżowy w kontekście socjologicznym i psychologicznym. Uwarunkowania odbioru.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Najważniejsze zjawiska literatury dziecięcej i młodzieżowej w kontekście historycznym i we współczesności. Fenomen popularności fantastyki, fikcje klimatyczne, literatura dystopijna).	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia
5.	Krytyka literatury dla młodego czytelnika – tradycja oraz nowe kierunki. Zagadnienia cenzury oraz tabu.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia
6.	Literatura dziecięca/młodzieżowa – w obiegu szkolnym. Preferencje czytelnicze a szkolne spisy lektur. Wielokulturowość/transnarodowość w literaturze dla młodego czytelnika – na lekcjach języka polskiego.	W1, W2, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach, Ustna/pisemna indyw. analiza wybranej książki (1.lektura szkolna, 2.książka spoza listy lektur); pisemnie zespołowo opracowana propozycja listy lektur (uwzględniająca adresata i współ. zjaw. lit., w których uczestniczy młody czytelnik).

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Do wyboru: raport, zaliczenie praktyczne lub recenzja ustna, przy czym na zaliczenie obowiązuje: ustna lub pisemna indywidualna analiza i interpretacja wybranej/wskazanej książki dla młodego czytelnika (1. lektura szkolna, 2. książka spoza listy lektur) lub pisemnie zespołowo opracowana propozycja listy lektur (uwzględniająca specyfikę adresata i współczesne zjawiska literackie, w których uczestniczy młody czytelnik). Kryteria oceniania: ocena bardzo dobra – potrafi przygotować dojrzałą analizę i interpretację tekstu z zakresu literatury dziecięcej i/lub młodzieżowej z wykorzystaniem narzędzi przyjętych we współczesnej refleksji literaturoznawczej, swobodnie posługuje się terminologią związaną z obszarem badań literatury dla niedorosłych, w sposób uzasadniony wykorzystuje konteksty innych dziedzin, dobrze zna zagadnienia teoretyczne i zalecane lektury ocena dobra – potrafi przygotować poprawną analizę i interpretację tekstu z zakresu literatury dziecięcej i/lub młodzieżowej z wykorzystaniem narzędzi przyjętych we współczesnej refleksji literaturoznawczej, posługuje się terminologią związaną z obszarem badań literatury dla niedorosłych, umiejętnie przywołuje konteksty interpretacyjne, w pracy zdarzają się drobne usterki, dobrze zna zagadnienia teoretyczne i zalecane lektury ocena dostateczna – przygotowuje analizę i interpretację tekstu z zakresu literatury dziecięcej i/lub młodzieżowej, formułuje uzasadnione założenia interpretacyjne, projektuje adekwatne konteksty interpretacyjne; dostateczna znajomość zagadnień teoretycznych i zalecanych lektur ocena niedostateczna – nie spełnia kryteriów oceny dostatecznej

Literatura

Obowiązkowa

1. Adamczykowa Z., Literatura dziecięca. Funkcje – kategorie – gatunki, Warszawa 2004.
2. Baluch A., Archetypy literatury dziecięcej, Kraków 1992.
3. Baluch A., Dziecko i świat przedstawiony, czyli tajemnice dziecięcej lektury, Warszawa 1987.
4. Bettelheim B., Cudowne i pożyteczne. O znaczeniach i wartościach baśni, tłum. D. Danek, t. 1-2, Warszawa 1985 (lub inne wyd.).
5. Cieślowski J., Literatura i podkultura dziecięca, Wrocław 1975.
6. Kulickowska K., W świecie prozy dla dzieci, Warszawa 1983.
7. Kwiatkowska-Ratajczak M., Z perspektywy wartości. O prozie dla dzieci i młodzieży, Poznań 1994.
8. Lasoń-Kochańska G., Gender w literaturze dla dzieci i młodzieży. Wzorce płciowe i kobiecy repertuar tematyczny, Słupsk 2010.
9. Propp W., Morfologia bajki, tłum. W. Wojtyga-Zagórska, Warszawa 1976.
10. Smuszkiewicz A., Fantastyka i bajdologia. Studia i szkice, Poznań 2013.
11. Zając M., Promocja książki dziecięcej: podręcznik akademicki, Warszawa 2000.
12. Żurkowski B., W świecie poezji dla dzieci, Warszawa 1981.
13. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach. Ostateczny kształt listy lektur określa prowadzący na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	20
Czytanie wskazanej literatury	5
Przygotowanie raportu	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HUM_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania ochrony i promocji dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu, Polski i Europy w wymiarze społecznym i edukacyjnym
HUM_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego i twórczego kształtowania wiedzy o języku, literaturze, społeczeństwie, historii i kulturze rodzimej zorientowanego na tożsamość zbiorową i budowanie więzi społecznych
HUM_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych w pracy zawodowej historyka i polonisty oraz w popularyzacji treści humanistycznych
HUM_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego kształtowania i pielęgnowania własnych zainteresowań kulturalnych, w tym literackich i historycznych oraz spożytkowania ich w pracy zawodowej i w celu autoprezentacji
HUM_K1_U01	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w różnych sytuacjach komunikacyjnych zaawansowaną terminologią z zakresu wiedzy o języku, literaturze, historii w kontekstach historycznym, społecznym, kulturowym
HUM_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje w praktyce zawodowej
HUM_K1_U04	Absolwent/ka potrafi twórczo, samodzielnie i w zespole realizować projekt edukacyjny i zadania badawcze, a także planować i realizować uczenie się
HUM_K1_U05	Absolwent/ka potrafi twórczo, samodzielnie i w zespole rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe oraz zawodowe, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego i opiekuna praktyki zawodowej
HUM_K1_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi właściwymi dla literaturoznawstwa, językoznawstwa i historii
HUM_K1_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację
HUM_K1_U09	Absolwent/ka potrafi rzeczowo argumentować, wykorzystując poglądy innych autorów oraz formułować na tej podstawie wnioski
HUM_K1_U11	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienia ustne w języku polskim, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych, a także źródeł literackich i historycznych
HUM_K1_U12	Absolwent/ka potrafi korzystać z tradycyjnych i cyfrowych źródeł informacji, a także przestrzegać zasad wprowadzania danych do prac oryginalnych
HUM_K1_U13	Absolwent/ka potrafi stosować wiedzę o celach, organizacji i prawno-ekonomicznym funkcjonowaniu instytucji edukacyjnych, w tym z zakresu prawa oświatowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, prawa autorskiego oraz uczenia się przez całe życie
HUM_K1_U14	Absolwent/ka potrafi stosować dobre praktyki kształcenia i wychowania w zakresie edukacji historyczno-polonistycznej
HUM_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowane treści z zakresu historii i polonistyki zorientowane na działania edukacyjne
HUM_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane szczegółowe teorie i metodologie badań literackich, językoznawczych, historycznych
HUM_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie metody analizy i interpretacji właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych oraz tekstów kultury w obrębie literaturoznawstwa, językoznawstwa i nauk historycznych
HUM_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie treści z zakresu psychologii, pedagogiki, dydaktyki ogólnej i dydaktyk przedmiotowych niezbędne do realizacji zadań związanych z edukacją polonistyczną i historyczną
HUM_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym historię cywilizacji, kultury i literatury polskiej, a także ich rolę w procesie interpretacji tekstów literackich i źródeł historycznych
HUM_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym właściwości i funkcje mediów zorientowanych na ich zastosowanie w działaniach edukacyjnych

Kod	Treść
HUM_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym treści przedmiotowe, metodologiczne i metodyczne niezbędne do samodzielnej realizacji projektu edukacyjnego i zadania badawczego
HUM_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne instytucje kultury oraz jest świadom/a ich znaczenie dla życia społeczno-kulturalnego
D1.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów
D1.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym
D1.K5	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów
D1.K6	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych
D1.K7	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia
D1.U1	Absolwent/ka potrafi identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi
D1.U2	Absolwent/ka potrafi przeanalizować rozkład materiału
D1.U3	Absolwent/ka potrafi identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania
D1.U4	Absolwent/ka potrafi dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów
D1.U5	Absolwent/ka potrafi kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy
D1.U6	Absolwent/ka potrafi podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym
D1.U7	Absolwent/ka potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne
D1.W13	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych
D1.W15	Absolwent/ka zna i rozumie potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy